

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXVIII. Resignans beneficium, si duntaxat fecerit mandatum ad resignandum, cuius originale pœnitentia ductus laceravit, si Tabellio copiam dicti mandati resignatario tradiderit, ipséque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

130 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

clausula apposta in concessione facta per Ecclesiam, ita quod de ipsis non restaret progemes; quæ re-
fertur ad progeniem cujuslibet ex tribus investi-
tis, adeo ut quandiu aliquis in progenie ipsorum,
& cujuslibet eorum fuerit in humanis, dominus di-
rectus pactum reversivum exercere non possit: ex
notatis per Mantica. dicto lib. 2. tit. 3. 4. num. 30. &
benè per Gabriel. conf. 88. num. 6. vol. 1. Cum ge-
neratio non possit dici finita quotiescunque adest
aliquis ex acquirentibus, aut illorum descendenti-
bus: ut ait Gratian. discept. forens. cap. 4. § 1. num. 9.

- 8 Quod procedit etiam dictum non fuisse quod
emphyteusis post mortem omnium reverteretur ad
dominum, sed simpliciter pactum reversivum fuisse
conceptum per ablativos absolutos, hoc modo:
Et ipsis, aut illorum filiis decedentibus, aut non ex-
stantibus, bona ad Ecclesiam revertantur: hoc enim
casu locus est juri accrescendi inter investitos, &
eorum descendentes inter se: Gabriel. dicto conf.
88. n. 6. vol. 1. & consil. 66. n. 1. versic. demum, vol. 2.
& in similibus terminis fuit decusum apud Sera-
phin. decis. 161. n. 1. & 2. ubi testatur hanc esse ma-
gis receptam opinionem, & Gratian. discept. forens.
c. 707. num. 2. & n. 7. 8. & 9.

CAPVT CLXXVIII.

Resignans beneficium, si duntaxat fecerit
mandatum ad resignandum, cujus ori-
ginale pœnitentia ductus laceravit, si Ta-
bellio copiam dicti mandati resignatario
tradiderit (ipsæque provisiones in vim il-
lius mandati obtinuerit, etiam si benefi-
cii possessionem adeptus sit) nō est amo-
vendus à suo beneficio, & potest uti re-
mediis possessoris adversus prætensum
resignatarium; & extractus ille mandati
est invalidus, nullamque fidem facit,
præsertim in Gallia, ex constitutioni-
bus Regiis.

SVMMARIVM.

- 1 Mandatum ad resignandum est invalidum, quan-
do in extractu instrumenti dicti mandati repe-
ritur nomen ejusdem procuratoris diversum ab
eo quod est in originali.
- 2 Revocatio mandati ad resignandum sufficit quod
fiat Notario, qui illud rogavit, antequam copiam
parti traderet; si enim eo non obstante, copiam
expediat, incidit in crimen falsi.
- 3 Resignatio facta in vim mandati revocati non est
valida.
- 4 Regulariter extractus instrumenti mandati fidem
facit, quamvis originale non reperiat, quia
culpa Notarii non debet nocere partibus; licet
contrarium multi teneant, num. 5.
- 6 Probabilior est sententia, extractum fidem facere,
quamvis Notarius culpa sua, vel dolo amiserit
originale.
- 7 Qui producit extractum instrumenti, si habeat
penes se originale, tenetur illud exhibere, vel
jurare, si non habeat, quod dolo non desit pos-
sidere.

- 8 Extractum si petatur collationari cum originali,
vel si pars contra quam producit, declaret se
velle impugnare de falso, omnino originale exhi-
bendum est.
- 9 In Gallia mandata ad resignandum non valent, nisi
in scripturam redigantur juxta formam à Re-
gia ordinatione præscriptam.
- 10 Quando agitur de contractu in scriptis celebrato,
qui ad sui essentiam requirit scripturam, ex-
tractus nullam fidem facit, si originale non re-
periatur.
- 11 Ex Regia constitutione Ludovici XIII. Tabellio-
nes tenentur mandata ad resignandum in
scripturam redigere, & originale custodire,
nec illud possunt partibus tradere sub pena
falsi.

PRIORATUM suum patruus nepoti resignavit,
seu mandatum ad resignandum in favorem ne-
potis fecit, qui statim, ubi Notarius publicus, pe-
nitentia ductus illud revocare voluit, eundemque
Notarium requisivit, ut instrumentum publicum
illius revocationis conficeret, quo facilius de eo
constare posset. Cui Notarius respondit, non esse
opus instrumento revocationis, sed sufficere quod
mandatum, quod originaliter conscriptum erat,
ipsi resignanti traderetur, prout in effectu traditum
fuit, & ab ipso resignante, ut creditur laceratum fuisse,
tamen post aliquot menses nepos iste infans pe-
truo, copiam mandati misit ad Urbem, & provisiones
dicti Prioratus obtinuit, & vigore communi-
onis in forma Dignum, approbatus fuit, quod fecit
patruus litteras consuetas à Curia Patrum ob-
tinuit, & nepotem citari fecit. Vnde quaeritur
adversus nepotem fundatus esset?

Dixi in primis, consultius fuisse patruum, si origi-
nale dicti mandati sibi afferasset, illudque non la-
cerasset. Quia in similibus mandatis nomen pro-
curatoris solet omitti, sed relinquitur duntaxat li-
terum in charta vacua, ut illius, qui procurator eli-
gitur, nomen in illo spatio conscribatur: hac legi-
dem ratione patruus alterius quam illius qui ad
consentiendum resignationi fuit adhibitus, nomen
in originali apposuisset, & ea ratione resignatio
consensus præstitus per eum, qui in originali non
fuit nominatus, nulla esset: quod notat Bonchardus
sua summa beneficiis, in verbo, Resignatio, cap.
ce qui se fait, fol. 986.

Secundo hoc etiam certum est, quod si patruus
verificate posset, se Tabellioni statim post instru-
mentum confectum significasse voluntatem suam
circa revocationem mandati, & eundem sibi in co-
sequentiā talis declarationis instrumentum ori-
ginale mandati restituisse, omnia gesta in excep-
tionem talis mandati, nulla essent: cum de jure suf-
ficiat mandati revocationem significari Tabellioni
instrumentum recipienti antequam copiam illius
parti traderet. Si enim Tabellio, post factam illi
talem significationem, instrumentum mandati, seu
copiam illius parti tradiderit, reputabitur tanquam
falsarius. Rebuff. in praxi, tit. de revocat. procur. ad re-
signandum, numero 9. Patif. de resignat. benefic. lib. 9.
quest. 27. numero 20. Et resignatio facta in vim
mandati revocati, aut lacerati, nulla est omni-
nō, & invalida: Patif. de resignat. libro 9. quest.
numero 44. Rebuff. in praxi, loco mox citato, nume-
ro 33.

Tertio, casu quo patruus non possit verificari
dictam revocationem, & cancellationem, seu la-
cerationem mandati ad resignandum originalis,
Sciendum

Qu. & Res. benef. Pars III. Cap. CLXXIX. 131

sciente Tabellione prædicto, magna est in jure questio, utrum copia, seu extractus ab eodem Notario subscriptus fidem faciat, quando originale illius non reperitur? In qua Baldi sententia fuit in rubrica de fide instrument. num. 20. extractum fidem facere, quamvis originale non reperitur: quem sequuntur plures allegati per Gratian. discept. forens. cap. 877. num. 5. & 468. num. 41. Ea ratione, quia incuria, aut malicia Tabellionis, qui originale vel amisit, vel amittere voluit, partibus contrahentibus nocere non potest.

5 Verum contrariam sententiam plures amplexi sunt, existimantes extractum mandati fidem non facere, si originale illius non reperitur: quos ad longum refert Farinac. in tractat. de falsis. & simulat. q. 153. n. 136.

6 Generaliter tamen loquendo, probabilis esset Curiam Parliamenti, in quo negotium terminari debet, amplexuram esse priorem sententiam, quam veriorum existimar Scholasticos ad Alexand. cons. 175. num. 4. in verbo, Rogius. volum. 7. dicens instrumentum non vitari, quamvis rogius, hoc est protocollum, inter scripturas Notarii non reperitur.

7 Putat tamen, quod si producat instrumentum habeat etiam penes se protocollum, vel antigrapham, quam vocant contra litteram, tenetur edere, vel se purgare medio juramento, indistinctè reprobans in hoc sententiam Ioan. Ferrar. in practica, tit. de opposit. contra instrument. in verbo, dignoscitur esse falsum, num. 7. qui tenet non debere quempiam cogi ad exhibendum instrumentum contra se. Et hæc sententia, quæ vale eum qui dicitur habere protocollum, teneri illud edere, vel se purgare medio juramento, se illud nec habere, nec dolo deesse possidere, multo magis obtinebit in supremis tribunalibus, in quibus iudicatur secundum equitatem: Immo & in Rota Romana, ex stylo illius Curie, qui habet penes se aliquod instrumentum, cogitur ad illius editionem, ut apud Ludovis. ubi Additio decis. 129.

8 Hæc cum generaliter sic se habeant, multo magis attentis facti hujus circumstantiis obtinere debent, & Tabellio cogi ad declarandum utrum originale mandati penes se habeat: & quatenus habeat, illud exhibere, attento quod dictus Prior vult impugnare extractum tanquam falsum, ex eo quod de eo nullum adest originale, ut dicit Alexand. dicto cons. 176. numero 4. lib. 7. Farinac. plures allegans dicta quest. 153. de falsis. & simulat. numero 136.

9 Quod potissimum in Gallia obtinere debet, ubi ex Regiis constitutionibus procuraciones ad resignandum non valent, nisi in scripturam redigantur, & per resignantem subscriptantur in præsentia duorum testium, qui habeant qualitates per Ordinationem requisitas: sic enim statuit Henricus II. in constitutione edita anno 1550. art. 3. quæ est forma essentialis, ut testatur Theveneau ad consuet. Reg. l. tit. 20. art. 1. Quando autem agitur de contractu in scriptis celebrando, qui ex forma substantiali requiritur scripturam, & sine ea consistere non potest, tali casu si nota originalis deperita fuerit, extractus nullam fidem facit: teste Alexand. dicto cons. 175. num. 4. vol. 7. Roman. cons. 174. num. 7. & hanc esse communem Doctorum sententiam testatur Menoch. remed. 9. ad ipsi. posses. num. 742. Farinac. de falsitate & simulat. quest. 153. num. 142. ubi alios allegat. Et sanè si aliter diceremus, hoc esset dare animum Notariis, qui malè versati vellent, disponendi ad libitum de beneficiis, fabricando

copiam resignationis, cujus nullum esset originale, in præjudicium publicæ fidei, & eorum qui beneficia possident.

Denique ut omnis tollatur difficultas, recurrendum erit ad edictum Ludovici XIII. felicis memorie, sub die 7. Septembris anni 1638. confirmatum die 5. Januarii 1647. primum quidem, art. 10. secundum verò art. 8. in quibus adfunt verba sequentia.

Injungimus Notariis de servando sollicitè originale dictorum mandatorum ad resignandum, cum inhibitionibus de illa remittendo partibus contrahentibus, sub pœna falsi, & nullitatis dictorum instrumentorum, & omnium damnorum, interesse & expensarum erga partes interesse habentes.

Vnde cum Tabellio non posset exhibere notam originalem dicti mandati, fuit conclusum, illud non posse suffragari prætenso resignatio, qui visis supradictis rationibus, & habito petitorum consilio, renunciavit dictis provisionibus, & suam renunciationem patroo intimari curavit, ad evitandam expensarum condemnationem.

CAPVT CLXXIX.

Sententia, seu arrestum prolatum in suprema Curia Parliamenti contra resignantem utrum præjudicet resignatario, præsertim si lata fuerit contra procuratorem dominum litis effectum. Et quibus in casibus sententia noceat successori in officio, vel beneficio, tam de jure communi, quam ex speciali constitutione felic. recordat. Gregorii XIII. summi Pontificis. Quid dicendum sit, quando condemnatus per triennium & amplius remansit in possessione beneficii, post latam sententiam condemnatoriam.

S Y M M A R I U M.

- 1 Sententia lata contra resignantem antequam resignaverit, nocet resignatario; secus si post resignationem: sed vide infra, num. 5. & 11.
- 2 Resignans dicitur mortuus civiliter in beneficio resignato, & quando mors civilis habeat eundem effectum, quem mors naturalis.
- 3 Sententia lata contra mortuum est nulla, aut saltem contra ipsam datur remedium restitutionis in integrum.
- 4 Sententia contra mortuum est valida, si procurator fuerit litem contestatus, quia durat mandatum. Intellige dummodo sententia feratur in personam domini.
- 5 Hoc non procedit in beneficiis, immò sententia lata contra procuratorem qui litem contestatus est, non afficit resignatarium.
- 6 Ampliatur ut procedat in Rectoribus Hospitalium, & similibus administratoribus, quorum morte mandatum expirat.
- 7 Ampliatur iterum ut procedat tam in morte civili, quam naturali.
- 8 Limitatur ut locum habeat si lis mota fuerit nomine Ecclesie, secus si pro interesse privato Prælati, vel administratoris.

6 Instanz